

Allerede under 18. Marts 1920 forelaa der efter Anmodning af Justitsminister Zahle en Erklæring fra Højesteret til Brug under Ministeriets Overvejelser om Indførelse af tvungen offentlig Votering. Retten fraraadede en saadan Ordning og henviste bl. a. til, at Drøftelserne i de to Proceskommissioner og i Anledning af et privat Lovforslag herom havde ført til samme Resultat, jfr. Kommissionsbetænkning 1877, borgerlig Retsplejelov S. 127, og 1899 Sp. 38 samt Folketingstidende 1902—03 Sp. 1162. Sagen hvilede derpaa under forandrede politiske Forhold til 1925, da Justitsminister Steincke modtog Betænkning af 19. November s. A. fra et Udvalg bestaaende af Professor H. Munch-Petersen, Højesteretssagfører N. H. Bache og Højesteretsdommer Cosmus Meyer, af hvilke de to førstnævnte begrundede en Ordning som den af Ministeriet tidligere paatænkte, medens sidstnævnte nærmere begrundede det af Højesteret indtagne Standpunkt. Samtlige disse Skrivelser findes i Rigsdagstidende 1930—31 A. Sp. 5218 ff. og i Ugeskrift for Retsvæsen 1926 B. S. 17 ff. Ministeriet fremsatte saa i December s. A. Lovforslag om ved mundtlig behandlede Sager at anordne offentlig Stemmegivning efter Raadslagning i lukket Møde og med Stenografering af Afstemning og Begrundelse, medens ved skriftligt behandlede Sager Dommen skulde oplyse, hvilke af Rettens Medlemmer der ikke var enige i Dommen eller Begrundelsen, saaledes at disse kunde faa optaget en Redegørelse for deres Mening. Disse Forslag opnaaede ikke Vedtagelse, og efter nyt Ministerskifte hvilede Sagen atter, efter at Højesteret i Skrivelse af 8. September 1926 havde henholdt sig til sin tidligere Udtalelse og særlig med Hensyn til Spørgsmaalet om en Ordning med skriftlig Præmittering, indbefattende Offentliggørelse af dissentierende Vota, havde udtalt, at man alt taget i Betragtning fandt, at der derved vilde tabes mere end vindes, og at Offentliggørelsen i alt Fald ikke burde omfatte de dømmendes Navne, dog at en enkelt Dommer foreslog at give Højesteret Valgfrihed i hvert enkelt Tilfælde. I Rigsdagssamlingen 1930—31 blev det Steincke'ske Forslag taget op af Zahle efter dennes Tilbagevendens som Justitsminister, og Forelæggelsen er derpaa blevet gentaget i hver af de følgende Samlinger. Under dette fremkom et nyt positivt Forslag fra det i Henhold til Retsplejeloven bestaaende Retsplejeudvalg, der udgøres af 17 til Retsplejens forskellige Grene knyttede Jurister. Forslaget gik ud paa til Retsplejelovens § 218 at føje den Regel for Højesterets Vedkommende, at Grundene skulde indeholde Oplysning om de forskellige Meninger under Afstemningen uden Angivelse af Dommernes Navne, men med Oplysning om Stemmetal; 5 Medlemmer ønskede dog ikke Oplysning om Stemmetal, og der toges Forbehold med Hensyn til Straffesager, hvis fremtidige Ordning var uvis. Udvalgets Skrivelse til Justitsministeriet af 3. Februar 1931 findes i Rigsdagstidende 1930—31 B. Sp. 2687 ff. Afæsket Erklæring herover udtalte Højesteret under 19. Marts s. A., at man henholdt sig til det tidligere udtalte, men at man, saafremt en Lovgivningsændring skulde gøres, ikke fandt „aldeles tilstrækkelig Grund til for borgerlige Sagers Vedkommende at udtale sig imod det af Retsplejeudvalget stillede Forslag“; for Straffesager gjaldt denne Udtalelse altsaa ikke. Af Rettens Medlemmer havde 3 dog i alt væsentligt kunnet slutte sig til Retsplejeudvalgets Forslag. I Skrivelse af 10. Februar 1932 (sammen med Rettens øvrige Skrivelser i Rigsdagstidende 1931—32 B. Sp. 2661 ff.) har Højesteret paa ny kortelig henholdt sig til disse Udtalelser.

For Højesterets Vedkommende har Retsplejelovens Regler om Domsbegrundelse som allerede nævnt indsnævret Ordningens Muligheder ved at ophæve Rettens Valgfrihed mellem skriftlig Oplysning om Domsgrundene og offentlig Stemmegivning med Raadslagning for lukkede Døre og endvidere ved at ophæve Rettens Adgang til at bestemme det nærmere om Fremgangsmaaden. Retsplejelovens Regel om at lade Domme og Kendelser være ledsaget af Grunde giver en ens Regel for alle Retter og maa vel antages at ville henholde sig til den bestaaende Tilstand. Landsretterne gik dog i Ankesager straks bort fra den besværlige Overretsform og optog Højesterets Form for Affattelsen. Om Højesteret overhovedet kunde foretage en Systemændring, hvilket maatte være henimod den af Retsplejeudvalget foreslaaede Ordning, skal ikke drøftes. Idet den bestaaende Ordning tages som en Kendsgerning, skal dennes nærmere Indhold og Muligheder modstilles de andre Former for Domsbegrundelse, altsaa dels Systemet med offentlig Stemmegivning efter Raadslagning i lukket Møde, dels skriftlig Begrundelse indbefattende Redegørelse for Afstemningen. Ved Betragtningen af den gældende Ordning holder jeg mig til dennes typiske Begrænsning og undersøger saaledes ikke, hvor langt der til Løsning af Domsbegrundelsens Opgaver kan naas — henholdsvis i Praksis er naaet — inden for denne Types Muligheder. Herom kan henvises til en for nogle Aar tilbage stedfunden Diskussion